

දේශපාලනයේ සන්නිවේදන සෙල්ලම් හරි අපුරුය. බලයට එන්නට පෙර රටේ තොරේ හැම තුස්මකම සද්දය, පාරන යන බිල්ලෙන් බුරන සද්දය පවා ඉතා සංවේදීව ඇසෙන නායකයන්ට, ඉහළ පුටුවල වාඩිවී රතු පලක් උඩින් ඇවිදින විට හිරිහැටියේම සන්නිවේදන අංශ අධිපති වීම ලාංකීය දේශපාලනයේ සාමාන්‍ය සිරිතකි. මේ දිනවල රටේම අවධානය යොමුව තිබෙන බන්ධනාගාරයේ සිදුවූ මහා අර්බුදය සම්බන්ධයෙන් අධිකරණ ඇමැති හර්ෂණ සානායකාර මහතා අපුරු සහ අතිශය ළදරු කතාවක් කීවේය. ඒ, තමන්ට සෝඡලේ මිඩියා නමින් සමාජ මාධ්‍ය බලන්නට වෙලාවක් නොතිබූ නිසා බන්ධනාගාර සිදුවීම ගැන විස්තර හරියටම දන්නේ නැති බවය. ඇමැතිතුමාගේ ඒ අභියෝග, 'මං සුදුසා' ප්‍රකාශය ඇසූ කල අපට සිහිපත් වූයේ රටේ රටේ අතින් පාලකයන් තොරතුරු දැනගත් සහ රට පාලනය කළ ආකාරයයි. අපට ඇති ප්‍රශ්නය නම්, රටේ මේවැනි බරපතල සිදුවීම් පාලකයන් දැනගත යුත්තේ උදේ පාන්දර පත්තර බලලාද, නැතිනම් රෑ බෝවෙලා සෝඡලේ මිඩියා ස්කෝල්ලේ කරලාද යන්නයි. රටක් පාලනය කරන නායකයන් සහ ඇමැතිවරුන් රටේ තොරේ තොරතුරු දැනගන්නට පත්තර හෝ ජෝඡලුක් දෙස බලා සිටිය යුතු නම්, එතැනින්ම ඒ පාලනයේ ඇති බංකොලොත්භාවය මැනවින් පැහැදිලි වේ.

මේ කතාව ඇසෙන විට අපට නිතැතින්ම මතක් වන්නේ යහපාලන ආණ්ඩුව සමයේ මෙහිපාල සිරිසේන ජනාධිපතිවරයා කියූ පු පුපුසිද්ධ කතාවකි. එදා රටේ ලොකු ලොකු රෙටලි, දේශපාලන කීන්දු කීරණ සිදුවන විට එතුමා මාධ්‍ය අභිමුඛට අවංකවම පැමිණ කීවේ තමන්ද රටේ සිදුවන දේවල් උදේ පාන්දර දැනගත්තේ පත්තර බැලීමෙන් කියාය. ජනාධිපති කෙනෙක්, රටේ පළමුවන පුරවැසියා, මුළු රටේම බුද්ධි අංශ තමන්ගේ අණසක යටතේ තබාගෙන සිටින නායකයා රටේ තොරතුරු දැනගන්නට උදේ පත්තරේ එනකම් ඉන්නවා නම් එවැනි රාජ්‍ය නායකයෙකුගෙන් රටකට ඇති වැඩක් කිබේද කියා එදා ජනතාව ප්‍රශ්න කළේය. එදා පත්තරෙන් රටේ තොරතුරු සෙවූ ජනාධිපතිවරුන් දෙස බලා හිතාමුණු මිනිසුන්ට, අද සෝඡලේ මිඩියා බලන්න වෙලාවක් තිබුණේ නැතැයි කියන ඇමැතිවරුන් දෙස බලා හඬන්නට සිදුව ඇත. පත්තරෙන් තොරතුරු සෙවූ යුගයේ සිට සෝඡලේ මිඩියාවලින් තොරතුරු සොයන යුගය දක්වා අපේ රටේ පාලකයන්ගේ 'තොරතුරු දැනග

ජනතරජ නිවුස් දැනගෙන ජෝඡලුක් එතොත් නිවුස් දැනගෙන අපේ ඉතින් අපි රට හදමු...

ැතිමේ' පරාසය වෙනස් වී ඇති අපුරුව කතාගොඩදායකය. නමුත් ඉතිහාසය දෙස බලන විට, ආර. ප්‍රේමදාස වැනි ජනාධිපතිවරුන් උදේ පාන්දර හතරට පහට අවදි වී, තමන්ගේ නේ කෝප්පය මේසයට එන්නටත් පෙර රටේ පළවන සියලු පුවත්පත් තමන් ඉදිරියට ගෙනවිගෙන කියවූ හැටි ප්‍රසිද්ධ කරුණකි. එතුමා පත්තර බැලුවේ රටේ තොරතුරු දැනගන්නට ක්‍රමයක් නැති නිසා නොවේ. පත්තරයේ ලියැවෙන අඩුපාඩු සහ මහජන ප්‍රශ්න රතු පැනෙන් ලකුණු කර, උදේ හා වනවිට අදාළ අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරයාට හෝ නිලධාරියාට දුරකතන ඇතුලුමක් දී වහාම පියවර ගන්නැයි කියවෙන කරන්නටය. ඔවුන් රටේ තොරතුරු දැනගැනීමට පත්තර පරිලිඟනය කළත්, වගකිවයුතු පාලකයන් ලෙස තමන් සතු නිල රාජ්‍ය යාන්ත්‍රණය සහ නිලධාරීන් ලවා ඒවා තහවුරු කරගැනීමට කටයුතු කළහ. පාලකයා යනු නිලධාරීන්ට සහ සාමාන්‍ය ජනතාවට වඩා පියවර කිහිපයක් ඉදිරියට සිටිය යුතු

වර්තයක් බව ඔවුන් ක්‍රියාවෙන් පෙන්වුවේය. නමුත් අද වනවිට කතාව සම්පූර්ණයෙන්ම කණපිට හැරී, මුළු රාජ්‍ය සන්නිවේදනයම හාසායයට කරුණක් බවට පත්ව ඇත. අද රට පාලනය කරන ඇමැතිවරුන් සහ උසස් නිලධාරීන් තමන්ගේම විෂය පථයට අදාළ බරපතල සිදුවීම් පවා දැනගන්නට බලන්න සිටින්නේ ජෝඡලුක් එකේ පෝස්ට් එකක් වදිනකම් හෝ ටික්ටොක් වීඩියෝ එකක් ලැබී එනකමය. රටේ බුද්ධි අංශ, අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරුන්, දැප් සහ දැන් මෙන් ක්‍රියා කළ යුතු රාජ්‍ය නිලධාරී පැලැන්තිය සහ රාජ්‍ය සන්නිවේදන ජාලයන් නඩත්තු කිරීම වෙනුවෙන් මහජන මුදල් කෝට්ටි ප්‍රකෝට්ටි ගණනින් වියදම් කරන්නේ ඇයිදැයි අපට සිතෙන්නේ එවිටය. ඇමැතිවරයෙකුට රටේ තීරණාත්මක තොරතුරක් දැනගන්නට සෝඡලේ මිඩියා බලනකම් ඉන්නට සිදුවන්නේ නම්, ඔය කියන නිලතල, වගකීම් සහ වරප්‍රසාදවල ඇති එකක් කිබේද? ඇමැතිවරුන්ට සහ

05. සුලම්පිටිය අම්බේ නායකත්වය දුන් තංගල්ල බන්ධනාගාර කැරැල්ල - 2002 ජූනි 30

බන්ධනාගාර ඉතිහාසයේ සිදුවූ තවත් දරුණු කැරැල්ලක් ඇතිවන්නේ තංගල්ල බන්ධනාගාරය තුළය. ඒ 2002 වසරේ ජූනි 30 වැනිදාය. සිරකරුවන් විසින් බන්ධනාගාරයේ පාලනය සියතට ගෙන කළ ඒ කැරැල්ල ආන්දෝලනයට තුඩුදුන්නකි. බන්ධනාගාරයේ අවි ගබඩාවද බිඳ ගිනි අවිවලින් සන්නද්ධ වූ සිරකරුවන්ට නායකත්වය දෙනු ලැබුවේ සුලම්පිටියේ අම්බේ නමැති පාලකයේ ප්‍රබලයෙකි. දේශපාලන අතින් රාජපක්ෂ පාලනට හිතවතකෙක් වූ සුලම්පිටියේ අම්බේ මේ වනවිට සිටින්නේ මරණීය දණ්ඩනයට නියම වූ සිරකරුවන්ට ලෙසිනි. බන්ධනාගාරය තුළ රඳවා සිටි විවිධ අපරාධවලට සැකපිට සිටි යුද හමුදා සේවයන් පලාගිය සෙබළුන් පිරිසක් විසින් මෙම කැරැල්ල සැලසුණහොත් ආරම්භ කළ බව විමර්ශනවලින් අනාවරණ විය. අවි ගබඩාව බිඳ ගිනි අවිවලින් සන්නද්ධ වූ ධූරුවන් 400ක් පමණ දෙනා බන්ධනාගාර නිලධාරීන් පවා ප්‍රාණ ඇපයට ගත්තේය. ඒ අතර නිලධාරීන් 10 දෙනෙක් සිටියේය.

පැරණි ලන්දේසි බළකොටුවක් වූ තංගල්ල බන්ධනාගාරයේ මුරටැම මතට නැඟුණු සන්නද්ධ ධූරුවන්, පිටත සිටි ආරක්ෂක අංශ වෙත වෙඩි ප්‍රහාරද එල්ල කළහ. එහිදී දෙපාර්ශ්වය අතර මුහුණ දුන් වෙඩි හුමාමාරුවලින් 07 දෙනෙක් පමණ තුවාල ලැබීය. ධූරුවන් මෙසේ බන්ධනාගාරය තුළ කැරලි ගැසුවේ තම නඩුවලට අදාළ විමර්ශන කටයුතු කඩිනම් කරන ලෙස ඉල්ලීමෙනි. බන්ධනාගාරය තුළ පවතින දුෂ්කර ජීවන තත්ත්වයන් ගැන කියමින් පහසුකම් වහාම නංවාලන ලෙස ඔවුහු ඉල්ලා සිටියහ.

ජූනි 30දා ඇරඹී කැරැල්ල සාමකාමීව වියදෙන්නේ ජූලි 01 වැනිදාය. ඒ, දේශපාලන මැදිහත්වීමකින් අනතුරුවය. එවක රටේ නායිකාව ලෙස විපක්ෂ නායකයා සතුටුදායක බලකොටු මහාමත්ස්‍ය සිටියද බලපෑ පැවැතියේ අනුමාන රනිල් වික්‍රමසිංහ මහතා යටතේය. ආණ්ඩුව පැවැතියේ රනිල් අනේය. රනිල්ගේ ආණ්ඩුව බන්ධනාගාරය හාරව තිබුණේ අභ්‍යන්තර කටයුතු ඇමැති ජෝන් ඉමරතුංග මහතා යටතේය. එදා ඔහු කැරැල්ලට නැවතීමේ හිත තැබීමට එන්නේ එවක විපක්ෂ නායකයා වූ මහින්ද රාජපක්ෂ මහතා සමගිනි. 'අම්බේ, මම මහින්ද මහත්තයා' යැයි තාප්පෙන් එපිට සිට පවසමින් එදා කැරැල්ලකරුවන් අත වූ ආයුධ බිම තබා සාකච්ඡාවකට ඔවුන්ට ගෙනවුත් තංගල්ල බන්ධනාගාරය තුළ එදා ඇතිවූ කැරැල්ල මැඩලීමට සිදුවන්නේ මෙරට ඉතිහාසයේ ලේ වැගිරීම් සහ මිනිස් ජීවිත විශාල ගණනක් අහිමිකරමිනි.

06 බෝගම්බර බන්ධනාගාරයේ - 2010 මාර්තු 10

බෝගම්බර බන්ධනාගාරය තුළද විවෘත වීට ධූරුවන් සහ නිලධාරීන් අතර ගැටුම් ඇතිව ඇත. වඩාත් අවධානයට ලක්වූ සිදුවීම් වාර්තා වන්නේ 2010 මාර්තු 10දාය. මෙම බන්ධනාගාර නිලධාරීන් සහ ධූරුවන් අතර ඇති වූ සජ්ඣාලයකි.

බන්ධනාගාරය තුළට රහසිගතව ධූරුවන් විත් තිබූ මන්ද්‍රවා සහ ජංගම දුරකතන සෙවීම සඳහා බන්ධනාගාර බුද්ධි අංශය සහ නිලධාරීන් කළ විශේෂ සෝදිසියට විරෝධීය දක්වමින් ධූරුවන් ගැටුමක් ඇතිකර ගත්තේය. නිලධාරීන් විසින් සිරකරුවන් සතු ජංගම දුරකතන කිහිපයක් සහ මන්ද්‍රවා පාර්සල් අත්බැඳවීමට ගැනීමත් සමග, ප්‍රධාන අපරාධ කල්ලිවලට සම්බන්ධ ධූරුවන් පිරිසක් අනෙක් සිරකරුවන් ද පොලුම්වා ගනිමින් ඇතිකරගත් ගැටුම වර්ධනය වන්නේ බන්ධනාගාරය තුළ තිබූ දේපළවලට හානිකරමිනි.

2010කට අධික ධූරුවන් පිරිසක් බෝගම්බර බන්ධනාගාරයේ මහල් තුනකින් යුත් ඓතිහාසික ගොඩනැගිල්ලේ වහල මතට නැගී කලහ කළහ. ඔවුන් වහලයේ උළු කැට ගැටමින් සහ බන්ධනාගාර තාප්පවල කොටස් කඩාගනිමින් බන්ධනාගාර නිලධාරීන්ට සහ පිටත සිටි පොලීස් නිලධාරීන්ට පහරදුන්නේය. බන්ධනාගාර සහ පොලීස් නිලධාරීන් 10කට වැඩි පිරිසක් මෙහිදී තුවාල ලැබීය.

බන්ධනාගාරයේ ඇතැම් වාට්ටුවල තිබූ මෙට්ට සහ ලිපිගොනු එකතු කර ඒවාට ගිනි තබමින් ඔවුහු බන්ධනාගාරය පුරා නොසාන්සුන්කාරී ව්‍යාභවණයක් මැදිහත් කන්නේය. පාලනය කිරීමට සිදුවන්නේ කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ලකරමිනි. මෙහිදී ධූරුවන්ද විශාල පිරිසක් තුවාල ලැබීය.

7. සිරකරුවන් 02කට මරණය ගෙන දුන් අනුරාධපුර ගැටුම - 2011 ජනවාරි 24

බන්ධනාගාරය තුළ තමන්ට ලැබෙන පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවන බව පවසමින් අනුරාධපුර බන්ධනාගාරයේ ධූරුවන් පිරිසක් විසින් 2011 වසරේ ජනවාරි අවසාන ලබන උපවසාය අවසන් වන්නේ වෙඩි ප්‍රහාරයකට ලක්ව ධූරුවන් දෙදෙනෙක් වෙඩි පහරකින් මියගොස් තවත් 24 දෙනෙක් තුවාල ලබමිනි. උපවසාය ආරම්භ වන්නේ 50කට අධික ධූරුවන් පිරිසක් බන්ධනාගාරයේ වහල මත නැගී ආහාර වර්ජනය කරමිනි. ඔවුන්ගේ ප්‍රධාන ඉල්ලීම වූයේ තමන්ට බැලීමට පැමිණෙන මවුටරුන්, හාර්යාධන් ඇතුළු පවුලේ අයට බන්ධනාගාර නිලධාරීන් විසින් අසහාය සහ රළු වචනවලින් බැණවැදීම තහනම් කරන ලෙසය. නිවේසවලින් ධූරුවන් වෙනුවෙන් ධූරුවන් එන කැම පාර්සල් නිලධාරීන් විසින් පරීක්ෂා කිරීමේ මුඩාවෙන් අහස, ආහාරයට ගත නොහැකි තත්ත්වයට පත්කිරීම

තහනම් කිරීම, නැරඹුම් කාලය දීර්ඝ කිරීම ඔවුන්ගේ ඉල්ලීම් අතර විය. එවක අනුරාධපුර බන්ධනාගාර ප්‍රධානියා වහාම ක්‍රියාත්මක වන පරිදි මාරුකර ගැනීම, රිමාන්ඩ් සිරකරුවන් සඳහා ඇප ලබාගැනීමේ ක්‍රියාවලිය කඩිනම් කිරීම ආදී ඉල්ලීම්ද ඊට අමතරව ඔවුන් ඉදිරිපත් කරනු ලැබීය.

දින කිහිපයක් තිස්සේ ඇති මෙම උපවසාය සම්බන්ධයෙන් බන්ධනාගාර නිලධාරීන් සහ ධූරුවන් අතර පැවැති සාකච්ඡා අසාර්ථක විය. බලධාරීන් ධූරුවන්ගේ ඉල්ලීම්වලට ඇහුම්කන් දෙනවා වෙනුවට විරෝධතාව වහාම නවත්වන ලෙස බලපෑම් කළේය. එහිදී ඇති වූ උණුසුම් තත්ත්වය පාලනය කිරීමට සහ ධූරුවන් පලායාමට උත්සාහ කරන බව පවසමින් බන්ධනාගාර නිලධාරීන් විසින් ධූරුවන් වෙත සාජ්ඣම වෙඩි තැබුවේය. ඒ, ජනවාරි 24 වැනිදාය. එහිදී ඇතිවන ගැටුම්වලින් බන්ධනාගාර නිලධාරීන් 08 දෙනෙකුද තුවාල සිටියේය.

ආසියානු මානව හිමිකම් කොමිෂන් ආකූළ සංවිධාන විසින් මෙම වෙඩිතැබීම සහ ධූරුවන් ඝාතනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් ස්වභාවික පරීක්ෂණයක් පවත්වන ලෙස එවක රජයෙන් දැඩි ලෙස ඉල්ලා සිටියත් එවැනි විමර්ශනයක් සිදුවූ බවක් දැන ගන්නට නැත.

08. මැගසින් බන්ධනාගාරයේ කැරැල්ල - 2012 ජනවාරි 24

මැගසින් බන්ධනාගාරයේදී ඊටම හේලූ ගැටුමක් සිදුවන්නේ 2012 වසරේ ජනවාරි 24 වැනිදාය. බන්ධනාගාරයේ ලේඛන, මුද්‍රණාලය, පුස්තකාලය ආදිය හිතකබා ධූරුවන් නොසාන්සුන්ව හැසිරීම නිසා එය පාලනය කිරීමට ආරක්ෂක අංශ නිලධාරීන්ට සිදුවූයේ කලහකාරී ධූරුවන්ගේ දණ්ඩනයෙන් පහලට වෙඩි තබන්නේය. එහිදී තුවාල වූ ධූරුවන් ගණන 31කි. ජීවිත හානියක් ගැන වාර්තා වූයේ නැත. කලහකාරීන් බන්ධනාගාරයේ ඇති බෝදා මධ්‍යස්ථානය කඩා එහි වූ මානසික රෝගීන්ට ලබාදෙන මාෂධ පෙති වර්ගයක් පානය කර තිබුණේ අහුරු පිටිනි. ඒ නිසාම ධූරුවන් මත්වී හැසිරී තිබුණේ පියස්සන් මෙන්ය.

බන්ධනාගාරය තුළ සිදුවන මන්ද්‍රවා ජාවාරම් සහ ජංගම දුරකතන භාවිතය මැඩපැවැත්වීමට බලධාරීන් ගත් ක්‍රියාමාර්ගවලට විරෝධීය දක්වමින් මන්ද්‍රවා ජාවාරමට සම්බන්ධ පිරිසක් විසින් මෙම තත්ත්වය නිර්මාණය කළ බව එකල පැවති විමර්ශනවලින් අනාවරණ වී තිබේ. බන්ධනාගාරයේ වහලය මතට පවා නැඟුණු ධූරුවන් විරෝධතාවල නිරත විය. තත්ත්වය පාලනය කිරීමට මුලින්ම කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ලකර තිබුණි. වෙඩි තබන්නේ බැරීම නැත.

මේ ගැන විමර්ශන පවත්වන්නේ අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසිනි. ගැටුමට සම්බන්ධ ධූරුවන් හඳුනාගත් අතර ඔවුන්ට එරෙහිව නීතිය ක්‍රියාත්මක වූ බවක් දැනගන්නට නැත. බන්ධනාගාර දේපළවල වූ හානිය තක්සේරු කර තිබුණේ රුපියල් මිලියන 7.5ක් ලෙසිනි.

09. 27 දෙනකු ඝාතනය වූ වැලිකඩ බන්ධනාගාරයේ කැරැල්ල - 2012 නොවැම්බර් 09

බන්ධනාගාර ඉතිහාසයේ දරුණුතම හා වඩාත්ම ආන්දෝලනයට තුඩුදුන් සිදුවීමක් වන්නේ වැලිකඩ බන්ධනාගාරය තුළ 2012 වසරේ නොවැම්බර් 27 වැනිදා සිදුවූ නොසාන්සුන් තත්ත්වයයි. එය ධූරුවන් පිරිසක් විසින් ආරක්ෂක අංශවලට එරෙහිව දිගින් කළ කැරැල්ලක් යැයි සඳහන් කළහොත් වරදක් නැති තරම්ය. මෙම කැරැල්ලේදී ධූරුවන් 27 දෙනෙක් ඝාතනය විය. තුවාල ලැබූ ගණන 40කට වැඩිය.

ඒ අතර එවක පොලීස් විශේෂ කාර්ය බළකායේ අණදෙන නිලධාරියාව සිටි නියෝජ්‍ය පොලීස්පති ආර්.ඩබ්ලිව්.එම්.සී. රණවත් මහතා ඇතුළු විශේෂ කාර්ය බළකායේ පමණක් නිලධාරීන් 13ක් සිටියේය. 04 දෙනෙක් යුද හමුදාවේය. මේ අග තුවාල ලබන්නේ ධූරුවන් විසින් කළ වෙඩිතැබීමවලිනි.

ධූරුවන්ගෙන් වැඩි දෙනෙක් මියගොස් තිබුණේ ආරක්ෂක අංශ විසින් කළ වෙඩිතැබීමවලිනි. නිරායුධ ධූරුවන් නම් කනාසන් පොලීම් කොට්ඨාස බිම දණගස්ස්වා වෙඩිතැබූ බවට වෙද්දනාද එල්ලවිය. ඒ නිසාම මෙම සිදුවීම ජාත්‍යන්තරය ඉදිරියේ ශ්‍රී ලංකාවට කළු පැල්ලමක් එල්ල කළ මෙරට බන්ධනාගාරයක් තුළ සිදුවූ මිලේච්ඡතම සිදුවීම්වලින් එකකි.

බන්ධනාගාරය තුළ සිටින ධූරුවන් ජංගම දුරකතන භාවිත කරමින් ව්‍යාපාරකයන් ඇතුළු පුද්ගලයන්ට ඇමතුම් දෙමින් සිදුකරන බියගැන්වීම් සහ කප්පම් ගැනීම මෙන්ම මත්කුඩු පාවිච්චි පාලනය කිරීමට එවක පැවැති රාජපක්ෂ රජය විසින් බන්ධනාගාර නිලධාරීන්ට අමතරව පොලීසිය යොදා බන්ධනාගාරය තුළ සෝදිසි වෙනමු කෙරුණු ලැබීය. මැගසින් බන්ධනාගාරය තුළද ඊට පෙර නොසාන්සුන් තත්ත්වයක් ඇතිවන්නේ එම සෝදිසිකිරීම්වලට එරෙහිවය.

එහි කියුණු අවස්ථාවක් ලෙස වැලිකඩ නොසාන්සුන් තත්ත්වය හැදින්විය හැකිය. බන්ධනාගාර වාට්ටු පරීක්ෂා කිරීමට ගිය විශේෂ කාර්ය බළකා නිලධාරීන් පිරිසකට පහරදීමක් සමග ඇතිවූ එම නොසාන්සුන් තත්ත්වය හමුවේ ධූරුවන්ට බන්ධනාගාරයේ අවි ගබඩාව බිඳ ගිනිඅවදි ගත්හ. ඒ 56 අවිවලින් සන්නද්ධ වූ ධූරුවන් කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර මගින් පාලනය කිරීමට ඉඩක් නොවීය. සිදුවන්නේ ආරක්ෂක අංශ සහ ධූරුවන් අතර වෙඩි හුමාමාරුය.

අවසානයේදී ධූරුවන් 27 දෙනෙක් මියයන්නට ඊට තුළ ඒ ගැන ලොකු සංවාදයක්ද ඇතිකරවමිනි.

මේ ගැන දේශපාලන විදිකාවේ පවා බරපතල කතාබහක් ඇතිවන්නට විය. රාජපක්ෂ ආණ්ඩුව සමයේදී මේ සිදුවීම යටපත්ව තිබුණත් 2015 යහපාලන ආණ්ඩුව බලයට එමත් සමග නැවත ඒ ගැන සමාජයේ යම් කිසියාවක් ඇතිවන්නට ගත්තේය. ඒ අනුව විශ්‍රාමික මහාධිකරණ විනිසුරු විමල් නම්බුවමේ මහතාගේ සභාපතිත්වයෙන් යුතු ත්‍රිපුද්ගල විමර්ශන කමිටුවක්ද පත්කරනු ලැබීය. විශ්‍රාමික ජෝෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලීස්පති අශෝක විජේතිලක සහ විශ්‍රාමික පරිපාලන නිලධාරී එස්.කේ. ලියනගේ මහත්මරු එහි සෙසු සාමාජිකයන්ය. සිය වාර්තාව මගින් ඔවුන් පෙන්වා දෙන්නේ කැරැල්ල පාලනය කිරීමෙන් පසුව, ආරක්ෂක අංශ හරයේ සිටි ධූරුවන් තෝරාගෙන සැලසුම්සහගතව ඝාතනය කර ඇති බවය.

ඒ වනවිට මේ ගැන විමර්ශන පවත්වන්නට යෙදුණේ බොරැල්ල පොලීසිය සහ කොළඹ අපරාධ කොට්ඨාසය මගිනි. යහපාලන ආණ්ඩුව එම විමර්ශන අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට හාරදීමට කටයුතු කළේය. සිද්ධිය ඇසින් දුටු ධූරුවන්, බන්ධනාගාර ආරක්ෂකයන් සහ වෙද්දනවරුන් ඇතුළු විශාල පිරිසකගෙන් සාක්ෂි එහිදී අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන් සටහන් කරගන්නා ලදී. ඝාතනයට ලක්වූ ධූරුවන්ගේ සිරුරු අසලින් හමුවූ ගිනිඅවි, ආරක්ෂක අංශ විසින් පසුව ගෙනැවිත් තබන ලද ව්‍යාජ සාක්ෂි බව අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් විද්‍යාත්මක විමර්ශනවලදී ඔප්පු කරනු ලැබීය. ඒ ඡායාරූප සාක්ෂිද සමගිනි. අවසානයේදී මේ සම්බන්ධයෙන් සැකකරුවන් දෙදෙනෙක් අත්අඩංගුවට ගත්තේය. ඒ පොලීස් මන්ද්‍රවා කාර්යාලයේ හිරිපු පොලීස් පරීක්ෂක නියෝමාල් රංගේච්ච සහ එවක බන්ධනාගාර අධිකාරීවරයෙක් ලෙස සේවය කිරිමට සිටි එමල් රංජන් ළමාගේවා යන දෙදෙනාය. නියෝමාල් රංගේච්ච 2018 මාර්තු 28 වැනිදාත් එමින් රංජන් ඊට පසුදිනක් අත්අඩංගුවට ගන්නේ අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසිනි. බන්ධනාගාරයේ තවත් සැකකරුවන් දෙදෙනෙක් සිටියද ඔවුන් ඒ යන විට රටින් පලාගොස් සිටි බැවින් අත්අඩංගුවට ගැනීමක් සිදුවූයේ නැත.

කමිටු වාර්තාව මෙන්ම අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ විමර්ශන වාර්තා පදනම් කරගෙන නීතිපතිවරයා විසින් කොළඹ ත්‍රිපුද්ගල මහාධිකරණය හමුවේ මේ සම්බන්ධයෙන් නඩු පවරනු ලැබුවේ වෙද්දනා 33ක් යටතේය. 2022 වසරේ ජනවාරි 12 වැනිදා නඩු කින්දුව ලබාදෙන්නේ නියෝමාල් රංගේච්ච නිදහස් කරමින් එමල් රංජන් ළමාගේවාට මරණ දඬුවම පනවමිනි. එම නඩු කින්දුවට එරෙහිව එමල් රංජන් ළමාගේවා ග්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට ගියේය. එහි කින්දුව 2024 අගෝස්තු 08 ප්‍රකාශයට පත්කරන්නේ ඔහුදද නිදහස් කරමිනි.

10. සිරකරුවන් 02කට මරණ කැඳවූ අනුරාධපුර බන්ධනාගාරයේ ගැටුම - 2020 මාර්තු 21

අනුරාධපුර බන්ධනාගාර ඉතිහාසයේ තවත් දරුණු සිදුවීමක් වාර්තා වන්නේ 2020 මාර්තු 21දාය. ඊට මුල්වන්නේ බන්ධනාගාර පද්ධතිය තුළ කොට්ඨාස 19 වෛරසය සම්බන්ධයෙන් ඇතිවූ බියයි. ඒ වනවිට ඊට තුළ කොරෝනා වෛරසය වේගයෙන් පැතිර යමින් තිබූ බැවින් බන්ධනාගාරයේ අධික තදබදය නිසා තමන්ට ද වෛරසය වැළඳෙනු ඇතැයි ධූරුවන් තුළ දැඩි බියක් හටගෙන තිබුණි. ඒ නිසා තමන්ට වහාම ඇප මත මුදාහරින ලෙස හෝ වෙනත් ආරක්ෂිත ස්ථානයකට මාරුකරන ලෙස ඉල්ලා ධූරුවන් පිරිසක් බන්ධනාගාර පාලනාධිකාරයට බලපෑම් කරන්නට වූහ. ඊට නිසි ප්‍රතිචාර ලෙස නැත ධූරුවන් නොසාන්සුන් මේමත් කලහකාරී ලෙස හැසිරීමෙන් බන්ධනාගාරයේ වූ දේපළවලට හිතකබා හානිකරන්නට ගත්තේය.

බන්ධනාගාරයේ මාෂධ ගබඩාවට සහ ලේඛන කාමරයට ගිනි තබා පලායාමට උත්සාහ කළහ. විශාල පිරිසක් බන්ධනාගාරයේ ප්‍රධාන දොරටු සහ තාප්ප බිඳදමමින් පලායන්නට උත්සාහ ගත්තේය. තත්ත්වය පාලනය කිරීමට පොලීසිය සහ පොලීස් විශේෂ කාර්ය බළකාය බන්ධනාගාරය වෙත කැඳවනු ලැබීය. තත්ත්වය පාලනය කිරීමට ඔවුන්ට සිදුවන්නේ වෙඩිතැබීමටය. මෙම වෙඩිතැබීම්වලින් ධූරුවන් දෙදෙනකු මියගිය අතර, තවත් ධූරුවන් සහ බන්ධනාගාර නිලධාරීන් ඇතුළු 06 දෙනකු දරුණු ලෙස තුවාල ලැබීය.

මේ සම්බන්ධයෙන් අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් විමර්ශනයක් පැවැත්වූද අදටත් එම විමර්ශනයේදී සිදුවූ දූෂණක් වාර්තා වන්නේ නැත. මෙහි අවසාන ප්‍රතිඵලය වූයේ බන්ධනාගාරයේ ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීමට සහ ධූරුවන් පලායාම වැළැක්වීමට සිදුකළ 'අවම බලය සහ නීත්‍යානුකූල රාජකාරිය පියවරක්' ලෙස බව කියමින් රජය සහ බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වෙඩිතැබීම සාධාරණීකරණය කිරීමටය. ගෝඨාභය ආණ්ඩුව පැවැති එකල බන්ධනාගාර විෂය අධිකරණ අමාත්‍යාංශය යටතේ පැවැති අතර අධිකරණ අමාත්‍යවරයා ලෙස අලි සමු මහතා කටයුතු කළේය. බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ හා පුනරුත්ථාපන රාජ්‍ය අමාත්

ඉරිදා රෑ මොක ද උඟේ

සඳුදා උදේ කවුද ආවේ

කවුද කාට ද ගැහුවේ

කවුද වෙඩි තිබ්බේ

විභවුච්ච භිර ගොදුර ගිනි ගන්නා හැටි

එළියේ කතාව

රාත්‍රීය උදාවෙන්නේ මහ පොළොව තිබිනි. දවස හිස්සේ වෙහෙස වෙහිව ඉර රෑ වෙහෙසට මුහුදට බිහිනවා. එක් ඉර බැහැලා ගියාට පස්සේ ඉර බැහැලා ගිය තැන අහසේ රතු පාට ලප කැළැල් තැන් තැන්වල ඉතුරු වෙනවා. හරියට අහසට පේන්නේ ලේ සලකුණු වගේ. ඕනෙ නම් කෙනෙකුට කියන්න පුළුවන් අහසට වෙඩි හිඳලා ඉර හොරු අරන් ගිහිල්ලා හිඳලා. තැන්හම් තව කෙනෙකුට කියන්න පුළුවන් ඉර මරලා දාලා හිඳලා. අහසෙහි මුහුදෙහි හැටිහැටි ගැටලු හිඳෙන්නේ මැරුණු ඉරේ ලේ සලකුණු හිඳලා. කොහොම වුණත් ඉර ආසාද පහුවල උදේ උදාවනවා.

අහස කොච්චර රතු වුණත්, මුහුද කොච්චර රතු වුණත්, අහසෙහි මුහුදෙහි දෙකම එකට කලවම් වෙලා ඒ ලේ හරියට අතුණුබහන්වල කැටිකි කැටිකි විසිරෙන ලේ වගේ සනකමට ඇතට පෙනුණත්, පහුවදාට ඉර උදාවනවා. උදේනගන් ලස්සන අහසක. ඒ අහස ලා නිල් පාටයි. ඒ ලා නිල් පාට පහුවුම් කරගෙන රිදී පාට ලස්සන ඉර ඇඳලා තියෙනවා. ඒ ඉර අතරින් තමයි ඉර පායන්නේ.

ඉර පායන්න කලින් එන්නේ ඉරිමාව. ඉරිමා උදේ අහස පාළයි. ඉරදිට් දවසක හඳ ගෙදර යන්න පරක්කු වෙලා අහසේ තහර වෙලා හිරියොත් අපිට හඳ බලන්න පුළුවන්. එහෙම නැත්නම් ඉරත් හඳත් දෙකම නැති වෙලාවට නිල් පාට මන්දස්මිති ආලෝකයක් එක්ක මහ පොළොවට පිනි වැගි වැටෙනවා. ඒ පිනි බින්දු මල් පෙති අහ රැදෙනවා. ඉර පැවිටම ඒ පිනි බින්දු පේන්නේ හරියට මැණික් කැට වගේ. ඒත් ඇත්තටම ඒවා මැණික් කැට නෙමෙයි. මේ පිනි බින්දු එක්ක කලා මාලයක් හදාගන්න පුළුවන් නම් ඒක මේ ලෝකේ තියෙන විවිධාකාර මාලයට වඩා ලස්සන වෙයි. ඒත් ඉර පායලා තත්පරයක්, දෙකක්, තුනක් යනකොට පිනි මල් එකින් එක අතුරුදන් වෙන්න පටන් ගන්නවා.

දවස තරුණ වෙනකොට ඉරට මහ පොළොවක් එක්ක හුරුකල් වෙහි ඉන්න බෑ. මිනිස්සුන් තැන් තැන්වල තම තමන්ගේ වැඩාරාජ්කාරී පටන් ගන්නවා. කලබලෙන් දුවනවා, බස් හෝන් ගහනවා, ළමයි ඉස්කෝලේ යනවා. පාරවල්වල තදබදය නිර්මාණය වෙනවා. කලුරු ලයිට් ළඟ මිනිස්සු පොදී පොදී රංචු ගැහෙනවා. වේගෙන් වේගෙන් වේගෙන් දවස ගත වෙනවා. මම මේ කියන්නේ සාමාන්‍ය දවසක් ගැන. මේ ලිපිය පටන් ගන්න වෙන්නේ ඉරිදා හැන්දෑවෙන්. ඒ කියන්නේ අර මම කලින් කිව්ව ඉර මැරුණු වෙලාවෙන්.

හැම දේම වෙන්න වැඩි කාලයක් ගතවුණේ නෑ. අපි රැ කිඳුගන්නේ බන්ධනාගාර කලබලය ඉවරයි කියලා හිතාගෙන. ඒත් පහුවදාට එළිවෙලා වැඩි වෙලාවක් යන්නේ කලින් පසිඳුවියක් ආවා, ආයෝග් බන්ධනාගාර පැන්නේ කලබලයි කියලා. පන්තරකාරයෝ විදියට අපිට තියෙනවා උණක්. කලබලයක් ඇතිවෙනකොට එතැනට දුවගෙන යන. ප්‍රසංගවල ඉදිරි පුටුවල අපි මාධ්‍යවේදීන් විදියට පෙති සිටින්නේ නැති වුණොත් අපි මේ රටේ මාධ්‍යවේදී රාජකාරිය අපිට පුළුවන් උපරිමයෙන් ජීවිත අවදානම ගැනවත් නොසිතා සිදු කරන ලද අය. පස්සෙ වෙලාවක ඇවිලා ගිමින් සිරුවේ කනක්දරේ අහගෙන ගිහිල්ලා රංගලා ලියනවා වෙනුවට අපි ඇහෙන්න දැක්ක දේ මඬට කියන්නම්.

අපි යද්දීත් බන්ධනාගාරය අසල එකම මිනිස් පොදියක් ඒ මිනිස්සු මොකක්දෝ එකකට පොරකනවා. කැහැනනවා. මගේ පුතා, මගේ අයියා, මගේ මාමා, මගේ තාත්තා, මගේ බාපා, මගේ සහෝදරයා, මගේ යාළුවා, සමහරු නම් ගම් කියලා කැහැනනවා. අපේ මමං උඹ හොඳින්ද? උඹ ඉන්නවද? කියපන්න, බලපන්න, වරෙන්, පලයන්න, බේරියන්න, උඹ උඹ මරයි. උන්ට ගහන්න ඕනේ, මරන්න ඕනේ කැහැනමින් සියලු දෙනා එක පොකුරට කැහැනනවා. එතැනට එන අය කවුද කින්න මඬද කොහෙන් ආපු අයද කියලා කවුරුත් බලන්නේ හොයන්නේ නැහැ. හැබැයි ඒ මිනිස්සුන්ට ඒ කැහැනිල්ල, ඒ කැහැනිල්ල, ඒ වේදනාව, ඒ ඇඬිල්ල ඇර වෙන මොකක්වත් තිබුණේ නැහැ.

මම පුදුමයි ඒ මිනිස්සු මක්කොම එකතු නොවෙව්ව එක ගැන. ඒ මිනිස්සු මක්කොම එකතු වුණ නම් රැදවියන්ට ඒ පැන්න ඉදන් දොර කඩන්න දෙයක් නෑ. මේ මිනිස්සුන්ටම මේ පැන්න ඉදන් දොර කඩන්න තිබුණා. රැදවියන්ට වෙඩි තිබ්බට මේ මිනිස්සුන්ට වෙඩි තිබ්බත් බෑ සහ වෙඩි තිබ්බත් නෑ කියන විශ්වාසය මේ මිනිස්සු තුළ ගොඩනොනැගුණේ අතිශය වාසනාවකට. ඇත්තටම පළවෙනිවෙන් බලධාරීන් අසමත් වුණේ මේ මිනිස් පොදිය එක තැනකට එකතු වෙන්න ඉඩ දුන්නු තැන. යම් ගෙනකින් මේ මිනිස්සු එකතු වෙලා කවුරු හරි නායකත්වය දරලා මොකක් හරි දෙයක් කරන්න හිතුවා නම් මේ සිද්ධිය මීට වඩා අතිශය බරපතල තත්ත්වයට පත්වෙන්න ඉඩ තිබුණා. මොකද මවුන්ට වෙඩි තැබීම කුමන මට්ටමකින්වත් සාධාරණීකරණය කරන්න බැරි වෙන නිසා.

අපි යන කොට සිද්ධිය බොහෝ විටක. බන්ධනාගාරයේ ලී දොර ළඟ විශාල කලබලයක් තිබුණා. එස්.පී.එල්. නිල ඇඳුම් සහිත නිලධාරීන් සිය ගණනක් එක පොදියකට පොරකමින් ඉන්නවා දැක්කා. දොර අසල කුමක් හෝ සිදුවෙනවා. දොර ඇරෙන්නවා, වැහෙනවා. සුදු කොට කලිසමක් ඇඳගත්තු පිරිමියෙක් එතැනින් එබ්ලා මොකක් හරි කිව්වා. ඒ කියනකොටම මවුන්ට යකඩ බටයකින් හෝ ලී බටයකින් පහර දුන්නවා එක්තරා නිලධාරියෙක්. මවුන්ට දොර වහගන්නා. ඉන් පස්සේ අපි දැක්කා දිගටම ඇතුළට බට දාලා අනිනවා, ගහනවා. සමහර වෙලාවට මවුන්ට දොර අරින්න උත්සාහ කරනවා, මේගොල්ලෝ ආයෝග් ගහනවා, ඒගොල්ලෝ ආයෝග් දොර අරින්න උත්සාහ කරනවා, මේගොල්ලෝ ගහනවා, මේ වගේ සිදුවීම් විකක් තිබ්බා.

කොහොම හරි අවසානට වෙන්නේ එක පාරටම බන්ධනාගාර නිලධාරියෙක් හෝ කුමන හෝ පුද්ගලයෙක් සිරුරක් දොරෙන් එළියට ඒම. ඒ

සිරුර අපි හිතන විදියට නිරූපිත කිබුණා කියලා විශ්වාස කරන්න පුළුවන්. මවුන් මසවාගත්තු නිලධාරීන් ගමන් කරනවා ඉස්සරහට. ඉන් පස්සේ ආයෝග් දොර වැහෙනවා. ඉන් පස්සේ බන්ධනාගාර නිල ඇඳුම් සහිත නිලධාරියෙක්, මවු හොඳින් හිරියා යැයි විශ්වාස කරන්න පුළුවන් මට්ටමක කෙනෙක්. මවු කවුද මවුට සිදුවුණේ මොකක්ද අපි දන්නේ නෑ. ඉන් පස්සේ දිගින් දිගටම මේ බන්ධනාගාර නිලධාරීන්ගේ සිරුරු එළියට ලැබෙන්නවා ඇතුළෙන්. එනකොට එළියේ ඉන් අය කැහැනනවා.

මේ කලබලය අස්සේ... ඇතුළේ වෙඩි බඩද හෝ කුමන හෝ බඩද කියපන්න ඇහෙනවා. ඒ බඩද ගැන කිව්වකි කියන්න අදහසක් නෑ. ඒක ඇතුළෙන් ඇතුළා යැයි අපි විශ්වාස කරන්නේ. ඇතුළේ විශාල කලබලයක් කාලගෝච්චියක්. එළියේ විශාල කලබලයක් කාලගෝච්චියක්. කිසිවෙකට ළංවෙන්න යන්න එන්න යකඩ දොරෙන් ඇතුළට යන්න අවස්ථාවක් නෑ. මේ විදියට ඇමිබියුලන් ඇවිල්ලා මවුන් අර බන්ධනාගාර නිලධාරීන් රැගෙන ගියා. මවුන් රැගෙන යන්න අර ලී දොර ගාවටම වාහන ගැනීමක් සිදු වුණේ නැහැ.

ඒත් එක්කම අපි දකිනවා පළවෙනි දොර ඇරපු අවස්ථාවේදී එක්තරා නිලධාරියෙක් උඩින් කම්පයක් දාපු එක්කොක් අපි විශ්වාස කරන විදියට මවු කියන්නේ කලබල කරන්න එයා අපි ඒගොල්ලොක් එක්ක කතා කරමු වගේ දෙයක්. නමුත් ඒ අරින හැම වෙලාවෙම පහර දෙනවා ඇතුළේ ඉන්න අයට. ඒ නිසා සාමකාමී පරිසරයක් එතැන ආයෝග් නිර්මාණය වෙන්නේ නෑ. ඉන් පසුව තමයි අපි දකින නිලධාරියෙක් ඇවිල්ලා දොරේ කුඩා සිදුවුණේ ඇතුළට තුවක්කුව දාලා වෙඩි තියෙනවා. මවු එය කිහිප වතාවක් කරනවා. මවුට කවුරුත් සහාය දෙන්නේ නැහැ. ඒත් එක්කම තමයි දොර ඇරගන්න පුළුවන් වෙන්නේ. දොර ඇරගෙන එස්.පී.එල්. නිලධාරීන් ඇතුළට යනවා.

අපි පසුව දැක්කා එහිදී දිවන රූප කීපයක්. ඒ රූප අතර එක්තරා රූපයක් විශේෂයෙන් මේ මොහොතේ සමාජ මාධ්‍ය ඇතුළෙන් කතා වෙනවා. ඒ රූප අපි නැවත නැවත විශ්ලේෂණය කලා බලද්දී අපිට පෙනෙන වෙනත් මේ ආකාරයට. එහි ඉන්නවා සුදු බැනිමක් ඇඳලා සුදු පාට ලේන්සුවක් ගැටගහගත්තු කෙනෙක්. මවුගේ එක අතක කප් පාට බටයක් වැනි යමක් තියෙනවා පෙනෙනවා. ඒ වගේම මවුගේ දකුණේ යමක් මේ මීටක ස්වරූපයක් ඇඳගත්තු කෙනෙක්. මේ යන්නේ අපි විශ්වාස කරන විදියට තුවක්කු රැගෙන යැයි සමාජ මාධ්‍යවල සඳහන් වෙලා තියෙනවා. ඉතින් ඒ විඩියේ පසුව විශ්ලේෂණය කරලා බලද්දී අපිටත් පෙනෙන නගනා ඒ තුවක්කු විය හැකි බව. අපි දන්නේ නැහැ බන්ධනාගාර නිලධාරීන් අපේ තිබුණු තුවක්කු මවුන් ගන්නාද? මොකක් වුණද කියලා. හරු තුනක් සහිත නිලධාරියා ඇතුළු කණ්ඩායම එළියේ ඉද්දී එස්.පී.එල්. නිලධාරීන් ඇතුළට ගමන් කරනවා. ඒත් එක්කම වෙඩි සද්ද ඇහෙනවා.

නිල් පාට කලිසමක් සහ ඉරු පාට කම්පයක් සහිත පුද්ගලයෙක් දොර අසලදීම වැටෙනවා අපිට පෙනෙනවා. ඉතින් මේ වෙඩිතැබීම මේ දේවල් සියල්ල එකම තාවාසක් බවට පත්වෙද්දී මුළු පැන්න පළාතම හෙල්ලෙන් මහා හඩින් වෙම වටේ පැන්න ඇතින් කැහැනන්න පටන් අරගන්නවා. මවුන් කියනවා මගෙන් පුතා, මගෙන් තාත්තා අපේ වෙඩි තියන්න එයා සර්, වදින්නම්, අයියෝ එයා කියලා. නමුත් ඒ සියල්ලම වෘත්ත වෙනවා. නමුත් ප්‍රශ්නය තියෙන්නේ අපිට පේන්නේ නැහැ මේ නිලධාරීන් එකවර මේ තුළට ගමන් කරන ආකාරයක්. අපිට බන්ධනාගාරයේ සැකැස්ම ගැන අවබෝධයක් නැහැ. බන්ධනාගාර සැකැස්ම නිසා මවුන්ට එකවර ඇතුළට යන්න බැරිද කියන්න අපිට

නේරෙන්නේ නැහැ. නමුත් මවුන් ඇතුළට යන්නේ නැහැ. මවුන් මේ දොර ආසන්නයේ රැඳී සිටිමින් වටේට වෙඩි තියනවා පෙනෙනවා. ඉන් පසුව 1990 ඇමිබියුලන්ස් එක්ක ඇතුළු ඇමිබියුලන්ස් කීපයක් මේ ස්ථානයට එනවා. ඊට කලින් ලොරියක කුමන හෝ පිරිසක් පටවාගෙන යනවා ශ්‍රී ලංකා බන්ධනාගාරය කියලා සඳහන් කරපු. අර ඇමිබියුලන්ස්වලට මේ පුද්ගලයන්ව ගෙනල්ලා පටවනවා. සමහරු මියගිහිල්ලා කියන එක තේරෙනවා උස්සගෙන එන විදියෙන්ම. සමහරු හොඳින් එනවා, සමහරු ලේ වැගිරෙමින් එනවා, සමහරු කොට කලිසම් පිටින් එනවා. මේ මක්කොම දාගත්තු ඇමිබියුලන්ස් රට එකින් එක ඉගිලෙන්න පටන් අරගන්නවා. මුළු මවුන්ගේ තරය දෙදරම මේ සිදුවීම සිද්ධ වෙනවා.

මේ වෙද්දී දවස තණකිසි, දහවල උදාවෙලා. සියල්ල සිද්ධ වෙන්න ගතවෙලා තියෙන්නේ හෝරා කීපයක් විතරයි. ඒ වෙනකොටම ආරාච්චි වෙන්න පටන් අරගන්නවා මැරලා කියලා පුද්ගලයන්. මැරලු, මරලු, ඇතුළේදී මරලු, වෙඩි තියලා මැරුවේ, මවුන් වෙඩි තිබ්බේ මවුන්ගේ නැතුව, වෙඩි තිබ්බේ ඉලක්ක කරලා කියන එක ඇතින් අතර කියැවෙන්න ගන්නවා. මීට අමතරව ඇතින් අතර ඇතුළු කතා බොහොමයක් තියෙනවා. කන්න දුන්නේ නැහැ. බොන්නවත් වතුර විකක් මීකේ හරියට නැහැ. යන්න වොයිලට එකක් නැහැ. හැමෝටම ලෙඩ, වොගු හැදිලා, මිනිස්සු මාර පීඩනයක් විදින්නේ, මිනිස්සු පා. ඇයි මිනිස්සුන්ට මෙහෙම වෙන්නේ, කාලකණ්ණි නොපිට හෙහෙ ගහනවා... මේ වගේ විවිධ වචන මේක ඇතුළේ ඇහෙනවා.

ඉතින් අපිට තියෙන එක්තරා ප්‍රශ්නයක් වෙන්නේ මේ විදියට මේ පුද්ගලයන්ට තිබුණු පීඩනය එළියට එන්නේ කවරටම. එහෙම නැතුව පීඩනය ගැන කිසිවෙක් කිසි තැනක කතා කළ බවක් සඳහන් වෙන්නේ නැහැ. දැන් බන්ධනාගාරය තුළ තියෙන මේ පීඩනය එළියට නොදී ඉන්න එකෙක් වෙන්නේ මේක පුපුරනකල්ම ඉවසගෙන ඔටු බව අපිට මේක ඇතුළේ ඇවිද්දී බලද්දී තේරීවිට එක්ක.

මේ කාරණය බන්ධනාගාරය තුළ ඉන්න රැඳවියන් විසින් කුමන වෙන විදියකට තමන්ගේ ඇතින් කියලා තියෙනවා. ඒ නිසා තමයි මවුන් මේක කියන්නේ. මොකද මවුන්ට ඒ වෙනකොටත් බන්ධනාගාර රැඳවියන් මුහුණ ගිලා නැහැ. රැඳවියන් සහ මවුන් අතර කතාවක ඇති වෙන විදියක්. මවුන්ට හොයාගන්න බැරිව යාම තමයි එතැන තියෙන ප්‍රශ්නය.

මේ පුද්ගලයන් අතර කියැවුණු කාරණය වෙන්නේ මේක වගේ රැඳවියන්, ඇයි මේක ඉන්න අරගෙන ආවේ කියලා. ඉතින් අපි උත්සාහ කළා හොයලා බලන්න මේ දෙවැනි සිදුවීම මොකක්ද කියලා. පළමු සිදුවීම සුභද් රිසින් තමන්ගේ නොහැරු ලබාදුන්නු පුද්ගලයෙක් සිද්ධ කරපු පහරදීම බව අපිට දැනගන්න ලැබුණා. මේ යට තියෙන කතාව මීට වඩා හරිම සාක්ෂිණයි. ඒ කතාවේ තොරතුරු හාගයක් දැනගෙන මඬට කියන්න බැහැ. ඒ සියල්ලම කියැවෙන්නේ මේ ඇතින් අතර. එහෙම නැතුව මේ කිසිවක් කියැවෙන්නේ නැහැ විශේෂ නිලධාරීන් හෝ කවුරුත් හෝ අතර. ඉතින් අපි ඒ කතාව අහගෙන ඉද්දී අපට දැනගන්න ලැබුණා. ඒ වෙද්දී රෝහල අසල ඇතිවෙලා තියෙන කලබලය ගැන. අපි රෝහල අසලට යද්දී රෝහල අසල එකම එක කාලගෝච්චියක් බවට පත්වෙන නිබුණා.

මේ ලිපිය ලියන ලියුම්කරු විසින් පැහැදිලි කරන්න තියෙන කාරණා විකක් මඬට පැහැදිලි කරන්නයි. මේ සිදුවීම පළමුවැනි දවසේ සිදු වෙලා යම් සමාජයකට පත්වෙලා යම් ගැටලුවක් අළු යට ගිනිපුපුරු වගේ තිබුණු තැනකට පිටස්තර නිලධාරීන් පිරිසක් යවලා මවුන්ගේ ජීවිත තොරතුරු දැමීමද කියලා ලොකු වෙඩි තියනවා කියෙනවා. ඒක පාර්ලිමේන්තුවේදීත් කියැවුණා. ඒ වගේම මවුන් බන්ධනාගාරය තුළට ගිහිල්ලා යම් ගැටලුක් ඇති කරගන්නා නම් ඒක කොච්චර අමනෝඥ ක්‍රියාවක්ද කියන එකක් අපිට හිතෙනවා.

අපි මේ කියන්නේ අපිට දන්න තරමට සහ තේරෙන තරමට, අපි දැකපු අහසු තොරතුරුවල ප්‍රමාණවත් කරුණු විකක් නිශ්චය කරලා විතරයි. මේ තුළ සිද්ධ වෙව්ව බොහෝ දේ නම්මත් කිසිවක් දන්නේ නැහැ. මේ පහරදීම, මේ තැළුණු මුහුණ, මේ බරපතල කුටල සිදුවීම ගැන අපිට කැපැල්ලියි. ඇතැම් නිලධාරීන්ගේ මුහුණේ වෙඩිවැදුණු ස්වරූපයක් පෙනෙන්නේ කොහොමද කියලා අපිට තේරෙන්නේ නැහැ. ඒ සම්බන්ධව සමාජ මාධ්‍යවල කියෙන කාරණා ලියන්න අපිට බැහැ. අපිට අවශ්‍ය වෙන්නේ සත්‍ය තොරතුරු.

වෙඩිතැබීම සිද්ධ වෙලා තියෙන්නේ ඉලක්ක කරලා කියන එක ඇතැම් මහා රේර දකිද්දී අපිට හිතෙනවා. නමුත් ඒක අහම්බයක් ලෙස සිද්ධ වෙන්නත් බැරි නැහැ. කොහොම වුණත් දහවල් වෙනතරු කිසිම නිශ්චිත තොරතුරක් බන්ධනාගාර රැඳවියන් පිළිබඳ මේ දහස් ගණනක් පොරකමින් ඉන්න මිනිස්සුන්ට ලබාදෙන්න කිසිම බලධාරියෙක් සමත් වුණේ නැහැ. මවුන් එක වෙලාවකදී රෝහල්ගත කරන පුද්ගලයන්ගේ මාමලේබනයක් මිගමුවේ රෝහල ඉදිරිපිට අලවලා තිබුණා. එහි රතු පැහැන් ලියලා තිබුණා මේ ඉන්න අය ඔවුන්ගේ ජීවිත නම් බන්ධනාගාර ප්‍රධානියාගේ ලියුමක් අවශ්‍යයි කියලා. එහි නම් 34ක් වෙම ප්‍රමාණයක් තමයි මුලින් තිබ්බේ. පසුව ඒක දීර්ඝ කරලා තිබුණා.

පස්සේ දසදෙනා බැගින් ඇතුළට ගැනීමේ ක්‍රමයක් පොලිසිය මගින් හඳුන්වා දුන්නා. මේ වෙද්දී ප්‍රශ්නය මවුදුලා දරුණු අතට හැරිලා තිබුණා. මේ රෝහලට එන අතරවශය වෙබ්බ රෝගීන්ගේ ඇතින්ට පවා රෝහලට ඇතුළු වීමට අවස්ථාව ලබා නොදෙන තීරණය කිරීමක් එක්ක. ඒ අනුව මේක තවත් උණුසුම් අතට හැරෙන්න නිසමතව තිබුණා.

මේ බන්ධනාගාරය තුළ ඇතුළු වෙඩි තැබීම හඬ සහ යම් කාලයක් ගතවෙලා, මේ සියල්ල සිද්ධ වුණොත් පස්සෙන් වෙඩිතැබීම හඬවල් කීපයක් ඇතුළු බව ඇතැම් ඇතින් විසින් කියන්න පටන් අරගන්නා. මේ ඇතින්ගේ කලබලය නිවා දමන්නට කිසිම බලධාරියෙක් නිශ්චිත උත්සාහයක් දරපු බවක් අපි දැක්කේ නැහැ. මේ අසමර්පකම තමයි අපි දුටු තරකම සහ හයානකම තත්ත්වය. මොකද බන්ධනාගාරයෙන් තමන්ගේ ඇතින් ඉන්නේ කොහොමද කියලා දැනගන්නයි මිනිස්සු ඇවිල්ලා ගිටියේ. නැතුව ඒ මිනිස්සු ඇවිල්ලා ගිටියේ කැකෝ ගහන්නවත් රණ්ඩු වෙන්නවත් ගහගන්නවත් නෙමෙයි. හැබැයි බලධාරීන් තවමත්, මේ ලිපිය ලියන මොහොත වනතුරුත් එවැනි උත්සාහයක් සාර්ථකව සිද්ධ කරලා නැහැ. බන්ධනාගාරය තුළ සිදුකරන පාලනය කොයි තරම් අසාර්ථකද කියලා එල්ල වන වෙද්දක, ඒ වගේම බන්ධනාගාරය කොච්චර තරක විදියට පාලනය කරනවා ඇතිද කියලා එල්ල වන වෙද්දක අපිට පැහැදිලි වෙන්නේ මේ සිදුවීමේ අපි දැකපු දේවල්වත් එක්ක. මොකද ඒකට හේතුව තමයි මේ මිනිස්සුන්ට බස්වල දාලා තැනින් තැනට යැවීමට කවර යැවීමද කොහේට යැවීමද කොහොම යැවීමද කියන තොරතුරු තිබුණේ නැහැ.

හැම මනුස්සයෙක්ම ඇවිල්ලා කිව්වේ තමන්ගේ පුතාගේ දුවගේ නම. මගේ පුතා මෙන්න මෙයා. මගේ දරුවා මෙන්න මෙයා. මගේ ඇතින් මෙන්න මෙයා. ආයා දැන් කොහේද? එයා දැන් ඉන්නේ කොයි බන්ධනාගාරයේද? එයාට කුටලා වෙලාද? එයා මොහොද? එයාට මොකක්ද වෙලා තියෙන්නේ? මේ කිසිම දෙයක් සම්බන්ධව තමන්ගේ ශක්ති ප්‍රමාණයෙන් තොරතුරු ලබාගන්නා ඇර නිවැරදි තොරතුරක් වෙන්න මේ කියපෙන්න සමත් වුණේ නැහැ. බොහෝ දෙනාට සිද්ධ වුණේ සංදේශන විතරයි.

ලියුම්කරුවෙක් විදියට ඇතින් දුටු සාක්ෂි අනුව කියන කාරණයක් වෙන්නේ සමහර සිදුවීම් මීට වඩා පහළ තැනකදී නිමා කරගන්න තිබුණා කියන එක. සමහර දේවල් මෙව්වරු දරුණු අතට නොහැරෙන්න ඉව තිබුණා කියන එක. සමහර පුද්ගලයන්ව මේ විදියට නොමැරී ජීවත් කරවා ගන්න තිබුණා කියන එක. රාත්‍රියේ දෙදෙනන් මියගියාට පස්සේ මේ සිද්ධියට සම්බන්ධයි සැක කරන පාර්ශ්ව දෙක එකිනෙකාගෙන් අසින් අසා බන්ධනාගාරයෙන් එළියට අරගෙන ගියා නම් මේ සිද්ධිය සමහර විට ඒ රාත්‍රියේදීම නිමා වෙන්නත් තිබුණා.

ඒ වගේම පසු දින උදෑසන වෙනත් බන්ධනාගාර නිලධාරීන් මේ ස්ථානයට නොගිහිත් හිරියා නම් සහ මේ ස්ථානයට ගිය බන්ධනාගාර නිලධාරීන් බන්ධනාගාර නිලධාරීන් විසින් මේ තත්ත්වයට පාලනය කිරීම සම්බන්ධව පියවරක් අරගන්නා නම් මේ මරණ දෙකෙන් එහාට නොයන්න තිබුණා. බන්ධනාගාර නිලධාරීන් හත්දෙනාගේ මරණවලට බොහෝ අය වගකිව යුතුයි. ඒ අය මේ 2600කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් දඩුවම් විදිමින් ඉන්න, වැරදිකරුවන් ඉන්න, වැරදි කළ බවට සැක කරන අය ඉන්න ස්ථානයකට නිරාවරණය කරන්නේ කුමන කාරණාවක් මතද කියලා අපිට ප්‍රශ්නයක්.

පසුව හෙලිකොප්ටර් යානා දාලා ඇතුළේ සිද්ධ වෙන්නේ මොකක්ද කියලා නිරීක්ෂණය කරලා වැඩක් නැහැ. අස්සයා පැනලා ගියාට පස්සේ ඉස්තාලේ වහන සුපුරුදු ශ්‍රී ලාංකික පුරුද්ද තමයි අපි මේ වතාවෙන් දැක්කේ. රෝහල ඉදිරිපස සිදුවීම ගැන මඬට කියන්නම්. හවස තුන, තුනහමාර, හතර වෙනකොට රෝහල ඉදිරිපිට සම්පූර්ණයෙන්ම මහා ජනතාවගෙන් පිරී ඉඹිරි වෙනවා. ඒ අය කැහැනගන්න ගන්නවා. ඉල්ලන්න ගන්නවා. නමුත් හවස පහ පහහමාර වෙනකොට වේගයෙන් එන රට පෙළක් ඇතුළු වෙනවා රෝහලට. ඒ රට පෙළේ එන්නේ අමාත්‍යවරයා බව සඳහන් කරනවා. ඉන් පසුව තමයි දසදෙනා බැගින් රෝහල තුළට ගන්න මේගොල්ලෝ කිරණය කරන්නේ. රෝහලේ ඒ වෙනකොට මහ රේර විසියක් තබා තිබෙන බව දැනගන්න ලැබෙනවා. බන්ධනාගාර නිලධාරීන් හත්දෙනාම මියගිහිල්ලා. ඉන් හයදෙනෙක් තමයි දහවල් කාලය වෙන්නට මියගොස් තිබුණේ. එක් දෙයක් මියයන්නේ රෝහලට පස්සේ.

බොහෝ රැඳවියන් රෝහලට ගෙනෙද්දීත් මියගොස් අවසානයයි. මවුන් බරපතල ලෙස කුටල වෙලා මියගිහිල්ලා තිබුණු අය බව පැහැදිලිව පෙනෙනවා. බන්ධනාගාරයේ පහරදීම්වලින් මියගියාට කලින් දවසේ දෙදෙනෙක්. අතින් අය පහරදීමෙන් මියගිය බවට පෙනෙන මහ රේර නොවෙයි. අපි දන්නේ නැහැ මවුන්ට පහර දුන්නාද, මවුන් මියගියාද කියලා. අපි මේ කියන්නේ ඇතින් දුටු සහ මේ ස්ථානයේ සිට දැනගන්න කාරණාව.

නොහොම නමුත් රාත්‍රීය වෙනකොට බන්ධනාගාරය අසල මහ ජනතාව රැඳී ඉන්නවා. නමුත් මහ රැ වෙනතුරුත් නිවැරදි තොරතුරක් ලබාදෙන්න මේ නිලධාරීන් අසමත් වෙනවා. ඒ වගේම රෝහල තුළ ඉන්න බලධාරීන් බරපතල ප්‍රශ්නයකට මුහුණ දුන් බව අපිට පැහැදිලියි. මොකද ඇත්තටම රෝහල කියෙන්නේ වෙබ්බ අයි ඇතුළත් තත්ත්වයක. එවැනි තත්ත්වයකදී මෙවැනි ප්‍රශ්නයකට මවුන්ට උත්තර හොයන්න සිදුවීම හරිම තරකයි.

පවන පහන් ගිලිණ

